

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İstihdamda cinsiyet eşitliğini, kadınların ekonomik ve toplumsal yaşamda daha fazla görünür ve söz sahibi olmalarını sağlayacak politika ve uygulamaların neler olduğunun belirlenmesi ve bu temelde kadına yönelik şiddet ile etkin mücadele yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Ayşe Acar BAŞARAN
Batman Milletvekili

GEREKÇE

Ülkelerin ekonomik ve sosyal kalkınma düzeylerinin birbiriyle kıyaslanmasında göz önünde bulundurulması gereken en önemli göstergelerden biri istihdamda kadın erkek eşitliğidir. Günümüzde gelişmiş ülkeler, demokrasiler ve güçlü ekonomiler incelendiği zaman kadınların ekonomik ve sosyal yaşama eşit oranda katıldıkları görülmektedir. Maalesef Türkiye'ye bakıldığında istihdamda cinsiyet eşitliği açısından oldukça olumsuz bir tablo ile karşı karşıyayız.

Dünya Ekonomi Forumu Raporuna göre Türkiye kadınların işgücüne katılımın oranında 145 ülke arasında 131. sıradadır. TÜİK işgücü istatistiklerine göre işsizlik oranı erkeklerde %9,7 kadınlarda ise %13'dür. İstihdam oranı erkeklerde %64,2, kadınlarda ise %2,6'dır. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71 kadınlarda ise %30'dur. Kadınların sadece %47'si kayıtlı çalışıyor yani yarıdan fazlası güvencesiz, sigortasız çalışıyor. DİSK'in çalışmalarına göre ise Türkiye'de her beş kadından biri işsizdir.

İstihdamda cinsiyet eşitsizliği yönetim kademelerinde kadın temsiliyeti incelendiği zaman da açıkça görülmektedir. Örneğin bakanlar kurulunda kadın temsiliyeti %7,2; Türkiye Büyük Millet Meclisinde ise %14,3'dür. Belediye başkanlıklarında kadın temsil oranı Büyükşehir belediyelerinde %16,6, il ve ilçe belediye başkanlıklarında ise %7,7'dir. Kadın vali sayısı sadece 3'tür. Yönetim kademelerinde kadınlar aleyhine bir tablo söz konusu iken yüksek yargıda da aynı tablo ile karşılaşmaktayız. Yüksek yargıda kadın temsiliyeti % 14,2'dir. Bürokraside %8; üniversite rektörlüklerinde ise kadın temsiliyeti %7'dir. Kamu personelleri açısından da cinsiyet eşitsizliği açıkça görülmektedir. 3 milyon kamu emekçisinin %36'sı kadındır.

Türkiye'de iktidarların istihdamda cinsiyet eşitsizliği ile ilgili etkin bir mücadele politikasının olmaması kadınların istihdama katılımın önündeki en temel engellerden biridir. Kalkınma planları ve Ulusal İstihdam Stratejileri incelendiği istihdamda cinsiyet eşitsizliğini gidermeye yönelik öznesi kadın olan hiçbir çözüm ve perspektif olmadığı görülmektedir. Kadın aile kavramı ile birlikte ele alınmakta ve bu temelde esnek istihdam politikaları çözüm olarak ileri sürülmektedir. Bu yaklaşımın temelinde kadınların ev içi ve bakım yükümlülüklerini de yerine getirmek için esnek çalışmayı tercih edecekleri varsayılmaktadır. Bu yaklaşım ev içi ve bakım yükümlülüklerini kadının temel sorumluluğu olarak gören ataerkil bir zihniyetin yaklaşımıdır. Kadın Emegi ve İstihdam Girişimi (KEİG) hazırladığı raporda da ifade edildiği üzere esnek çalışmanın yol açacağı ücret ve gelir kayıpları ya da iş güvencesi ile sosyal güvenlik haklarının korunması gibi konular suskunlukla geçiştiriliyor. Bu durum işgücü piyasalarında yaşanmakta olan neoliberal dönüşüm politikalarından bağımsız olmadığı açıktır. Doğum izinleri, yarı

zamanlı çalışma, aylıksız izin gibi düzenlemeleri hayata geçiren hükümet ortaya çıkan işgücü kaybını da emek sömürünü daha da derinleştirecek özel istihdam büroları ile çözmeye çalışmaktadır.

Bu ataerkil ve neoliberal yaklaşım kadına yönelik şiddet ve kadın istismarını üreten temel faktör olarak da karşımıza çıkmaktadır. Kadın yönelik şiddetle mücadelede yol alınamamasının, kadın cinayetlerinin önüne geçilememesinin de temel nedenidir. Kadının iş yaşamında, ekonomik ve sosyal alanda görünür olması, söz sahibi olması, bu temelde ailenin değil toplumun bir öznesi olarak istihdam politikalarının geliştirilmesi gerekmektedir. Esnek istihdam yerine kapatılan tüm kamu kreşleri açılmalı, cinsiyet farkı gözetmeksizin en az 50 işçi çalıştıran iş yerleri ücretsiz, nitelikli bakım evleri ve kreşler açılması gerekmektedir. Her mahalleye bir kreş ve bakım evi açılmalıdır. Uzun çalışma süreleri azaltılmalıdır. Çalışma süresi 30-35 saate düşürülmelidir. Emek sömürüsü ile etkin bir mücadele yürütülmelidir. Devlet tüm kadınlara bir an çalışma süresine ve prime bağlı olmayan işsizlik maaşı ve prim ödemesiz sağlık güvencesi sağlamalıdır. Kadına yönelik şiddet ile mücadelede, toplumsal gelişim ve refah açısından kadın erkek eşitliğini sağlayacak politikaları hayata geçirmek hayati önemdedir.

Bu temelde Türkiye Büyük Millet Meclisinin istihdamda cinsiyet eşitliğini sağlayacak, kadınların ekonomik ve toplumsal yaşamda daha fazla görünür ve söz sahibi olacakları politika ve uygulamaların neler olduğunu araştırması oldukça elzemdir.

2.Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

3. Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

4.Berdan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

5. Dirayet TAŞDEMİR
HDP Ağrı Milletvekili

7. Sırrı Süreyya Önder
HDP Ankara Milletvekili

9.Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

10.Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

11.Hişyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

13.Miğzi İRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

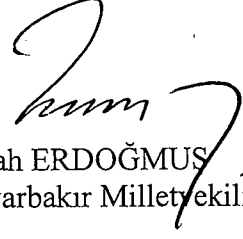
15.Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

14.Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

16.Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

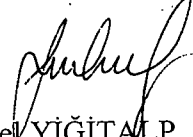
17.İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

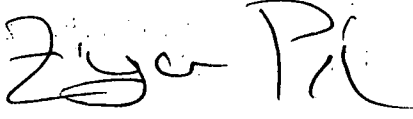
18.Nimetullah ERDOĞMUS
HDP Diyarbakır Milletvekili

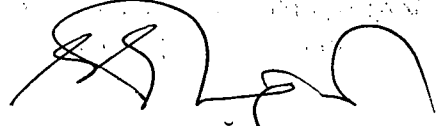
19.Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

20.Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

21.Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

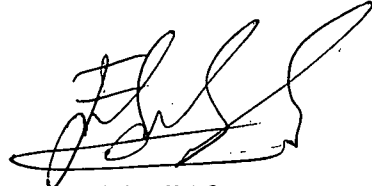

22.Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

23.Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkâri Milletvekili

26.Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

28.Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili